

Naturvärdesinventering av Almunge-Lövsta 1:147, Uppsala kommun

Naturföretaget 2025

Sammanfattning av NVI 2022 och NVI 2024

Föreliggande rapport är en sammanslagning av två naturvärdesinventeringar på fastigheten Almunge-Lövsta 1:147, utförda med två års mellanrum och enligt två olika standarder. Metodiken skiljer sig på flera sätt, men resultaten är jämförbara.

Innehållsförteckning:

- Sammanfattning av båda rapporterna
- Kartor med resultat från båda rapporterna
- Bilaga 1: rapport NVI Almunge-Lövsta 1:147 2022
- Bilaga 2: rapport NVI Almunge-Lövsta 1:147 2024, komplettering

Den västra delen, inventerad 2022

Inventeringen av den västra delen utfördes den 26 april 2022. Den utförda naturvärdesinventeringen följde svensk standard för Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) (SS 199000:2014).

I väster finns ett talldominerat skogsparti med ett visst lövinslag, lövdominerade sumpskogar och hållmarkstallskog i öst. Fastigheten omgärdas mestadels av likartad skogsmark men angränsar i det sydöstra hörnet också till åkermark där en skogsbrynmiljö finns. Brynmiljön bedöms ha påtagligt naturvärde (klass 3) då denna är delvis öppen med solbelyst mark bestående av block, blottad jord, död ved samt blommande och bärande träd och buskar. Även våtmarkerna bedöms ha påtagligt naturvärde eftersom de är lövträdsdominerade där träden står på tydliga socklar över en öppen vattenspegel. Hållmarkstallskogen har Visst naturvärde (klass 4) främst knutet till äldre träd och solbelysta hållmarker. Fyra naturvårdsarter påträffades vid inventeringen varav tre är skyddade: blåsippa, gullviva och nötskrika.

Den östra och södra delen, inventerad 2024

Naturvärdesinventeringen av den östra och södra delen utfördes den 11 november 2024. Den följer svensk standard för Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald (SS 199000:2023). Kartläggning av generellt biotopskydd har ingått som tillägg.

Större delen av området består av produktionsskog, mer eller mindre röjd eller avverkad, med inslag av äldre hållmarksskog. Skogen ligger i västervänd sluttning ner mot jordbruksmark. En remsa av åkern ingår också. Inom området identifierades fyra naturvärdesbiotoper: två klass 3-biotoper (påtagligt naturvärde) och två klass 4-biotoper (visst naturvärde). Områdets högre naturvärden, klass 3-biotoperna, finns i brynet mellan skogen och åkern och på en åkerholme i östra delen av området.

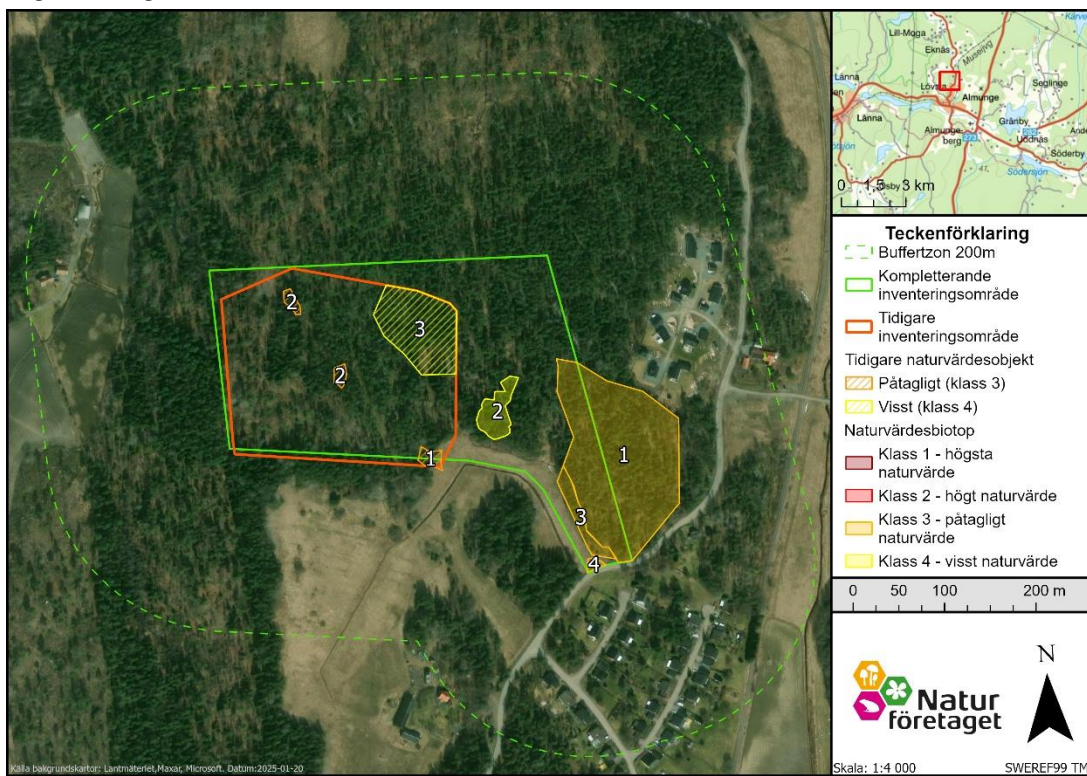
Under inventeringen påträffades 13 naturvårdsarter. Många av artfynden är signalarter eller typiska arter som är knutna till ängs- och betesmark. Inga rödlistade arter påträffades under inventeringen. Två av arterna omfattas av artskyddsregler enligt 8, 9§§ i artskyddsförordningen: gullviva och blåsippa. Vi bedömer att det inte finns skäl att föreslå vidare utredning för dessa arter, då det sannolikt skulle komma fram till att det inte föreligger någon risk för att deras bevarandestatus påverkas negativt av områdesplanerna, varken på lokal eller regional nivå.

Inom jordbruksmarken i inventeringsområdet identifierades ett dike som omfattas av generellt biotopskydd (7 kap 11 § MB och bilaga 1 förordningen om områdesskydd). Vid återbesök i februari 2025 och var diket vattenförande hela sträckan som ingick i inventeringen 2024. Vid ännu ett återbesök den 1 april 2025 noterades att en del av diket hade ett större inslag av vattenkrävande växtlighet än resten, varpå det generella biotopskyddet kunde förkortas. Notera att mätnoggrannheten i Fieldmaps kan skilja upp till 10 m.

Fördjupade artinventeringar

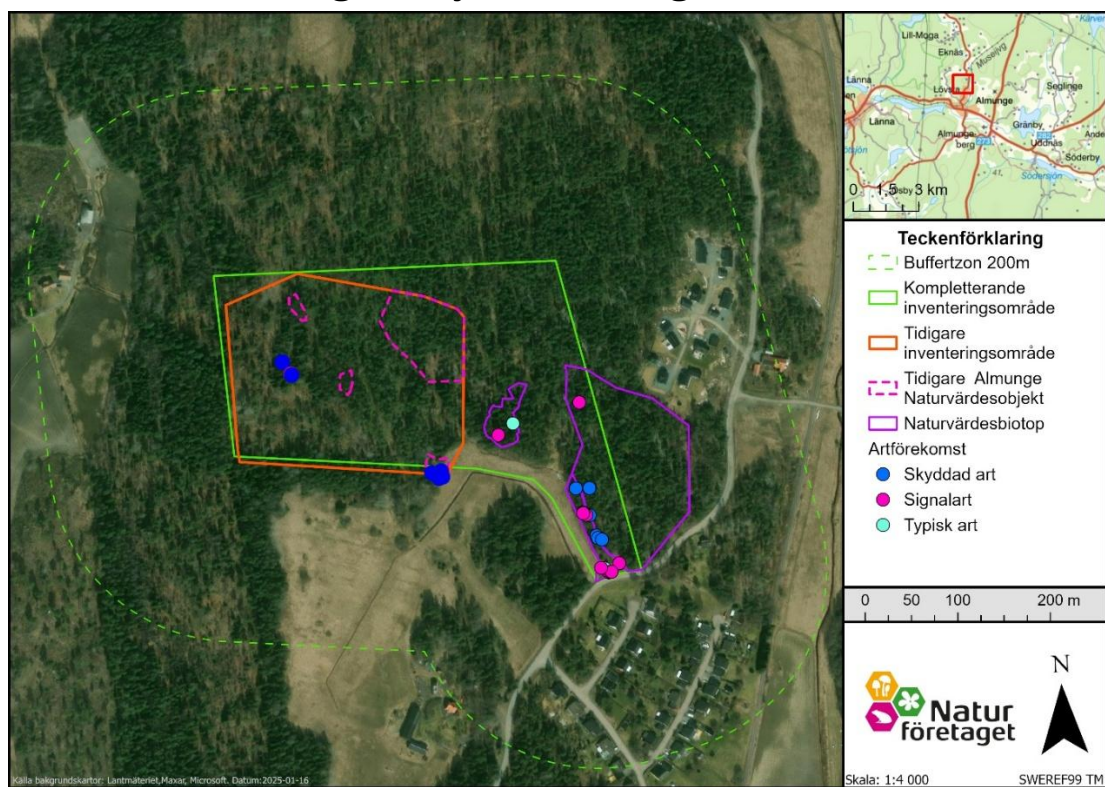
Uppsala kommun har även begärt utredning av fågel och groddjur varför Naturföretaget under år 2025 ska utföra en allmän fågelinventering på hela fastigheten och en groddjurinventering på de tidigare utpekade våtmarkerna. Resultaten av dessa presenteras i separata rapporter.

Karta över samtliga naturvärdesbiotoper, Almunge-Lövsta 1:147, 2022+2024

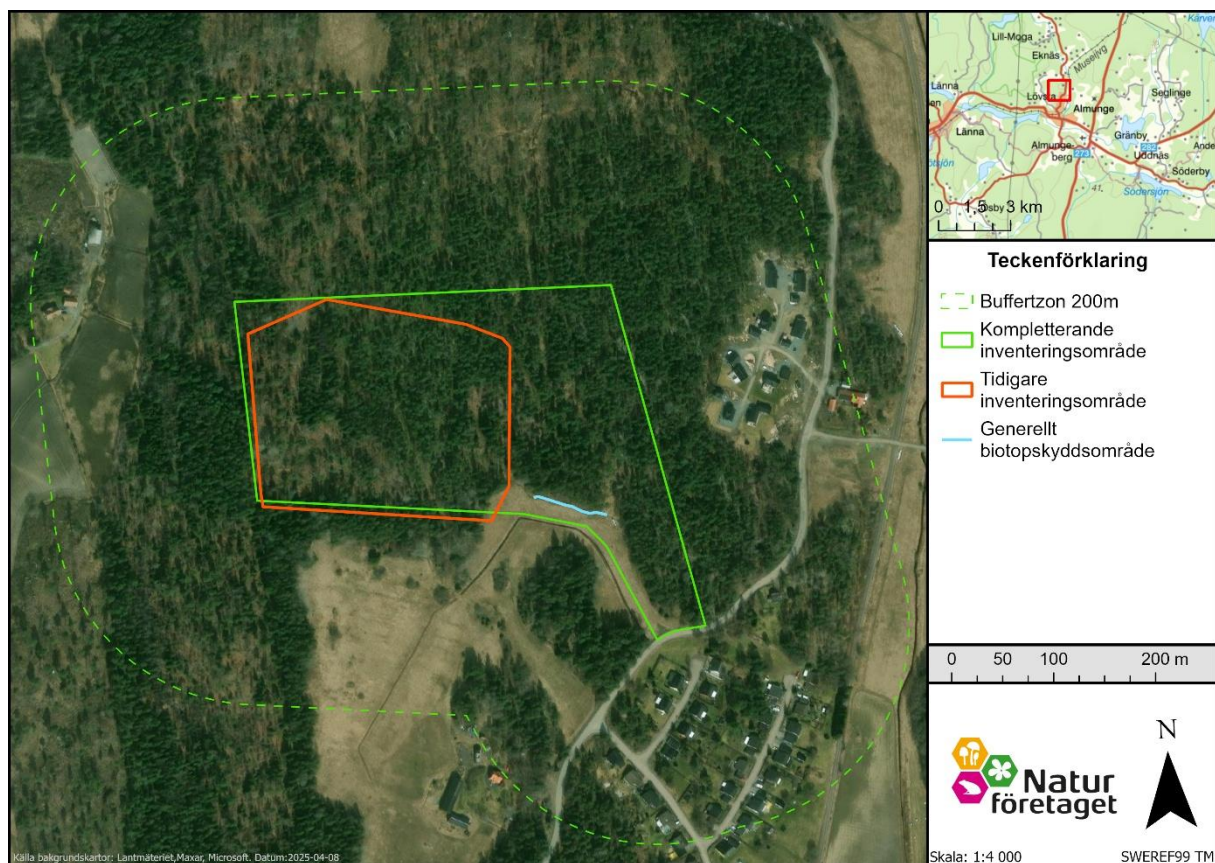
Figur 1. Naturvärdesbiotoperna från båda inventeringarna i samma karta.

Karta över samtliga artfynd, Almunge-Lövsta 1:147, 2022+ 2024

Figur 2. Artfynden från båda inventeringarna i samma karta.

Karta över generellt biotopskydd

Figur 3. Kartbild över biotop som omfattas av generellt biotopskydd.

Bilaga 1: Naturvärdesinventering av Almunge Lövsta 1:147, Uppsala kommun

Naturföretaget 2022

Inventering och foto: Louise Almén och Emma Hellkvist

Rapport: Louise Almén

Kvalitetsgranskning: Emma Hellkvist

Datum rapport: 2022-06-15

Version: 1

Kontaktperson för denna rapport: Louise Almén, louise@naturforetaget.se, 072-370 87 41

Naturföretaget

Vaksalagatan 6

753 20 Uppsala

info@naturforetaget.se

Kartor publicerade med tillstånd av ESRI

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Bakgrund	4
Metodik	4
Naturvärdesinventering	4
Bedömning av Natura 2000-naturtyp	5
Datainsamling.....	5
Rapportering av arter.....	5
Arter inom Artskyddsförordningen	5
Främmande invasiva arter	6
Förstudie	6
Osäkerhet i bedömningen	6
Övergripande beskrivning av området och dess naturvärden.....	6
Övergripande beskrivning	6
Områdets naturvärden	7
Fynd av naturvårdsarter.....	8
Skyddade och fridlysta arter	9
Dokumenterad förekomst	9
Trolig förekomst.....	9
Beskrivning av naturvärdesobjekt	9
1. Solbelyst skogsbryn.....	10
2. Sumpskogar	11
3. Hällmarkstallskog.....	12
Källor.....	13
Litteratur	13
Databaser	13
Bilaga 1. Karta över naturvärdesobjekt	14
Bilaga 2. Karta över artfynd	15

Sammanfattning

Naturföretaget har på uppdrag av fastighetsägaren gjort en naturvärdesinventering av fastigheten Almunge Lövsta 1:147 utanför Uppsala inför eventuell exploatering. Inventeringen utfördes den 26 april 2022. Den utförda naturvärdesinventeringen följer svensk standard för Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) (SS 199000:2014).

Det inventerade området är ett talldominerat skogsparti med ett visst lövinslag, lövdominerade sumpskogar och hållmarkstallskog i öst. Fastigheten omgärdas mestadels av likartad skogsmark men angränsar i det sydöstra hörnet också till åkermark där en skogsbrynmiljö finns. Brynmiljön bedöms ha påtagligt naturvärde (klass 3) då denna är delvis öppen med solbelyst mark bestående av block, blottad jord, död ved samt blommande och bärande träd och buskar. Även våtmarkerna bedöms ha påtagligt naturvärde eftersom de är lövträdsdominerade där träden står på tydliga socklar över en öppen vattenspegel. Hållmarkstallskogen har Visst naturvärde (klass 4) främst knutet till äldre träd och solbelysta hållmarker.

Fyra naturvårdsarter påträffades vid inventeringen varav tre är skyddade: blåsippa, gullviva och nötskrika.

Bakgrund

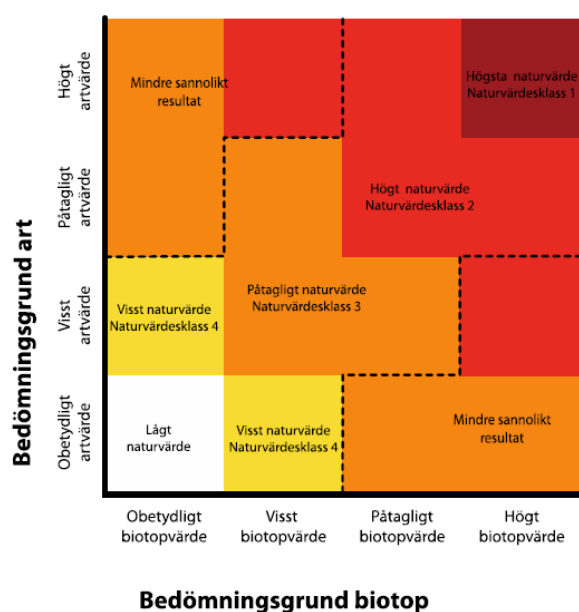
Fastighetsägaren önskar förbereda fastigheten Almunge Lövsta 1:147 inför planläggning och byggnation av bostäder. Uppsala kommun ställer krav på naturvärdesinventering som ett led i utredningen om bygglov. På uppdrag av fastighetsägaren har Naturföretaget därför gjort en naturvärdesinventering av området den 26 april 2022.

Metodik

Naturvärdesinventering

Området inventerades 26 april 2022. Inventeringen utfördes enligt svensk standard för Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) (SS 199000:2014). Inventeringen utfördes på fältnivå med detaljeringsgrad Medel utan tillägg.

Syftet med naturvärdesinventering är att identifiera områden (naturvärdesobjekt) som är av positiv betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdesobjekt som hittas inom inventeringsområdet avgränsas, beskrivs i text och deras naturvärdesklass bedöms. Naturvärdesklassen baseras på områdets biotopvärde och artvärde. Biotopvärdet bedöms utifrån områdets biotopkvaliteter och på biotopens sällsynthet eller hur hotad den är. Artvärdet bedöms utifrån förekomst av naturvårdsarter, rödlistade arter, hotade arter samt artrikedom.

Figur 1. Matris ur svensk standard för NVI, som visar hur utfallet för artvärde respektive biotopvärde leder till en viss naturvärdesklass.

Naturvärdesbedömningen resulterar i antingen lågt naturvärde (områden av ingen eller ringa betydelse för biologisk mångfald) eller någon av följande naturvärdesklasser:

Klass 1. Högsta naturvärde: Områden av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.

Klass 2. Högt naturvärde: Områden av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå. Motsvaras ungefär av t.ex. Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, Våtmarksinventeringens klass 1 och 2 och skogsbrukets klass Urvatten.

Klass 3. Påtagligt naturvärde: Området behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det bedöms vara av särskild betydelse

att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras. Motsvaras ungefär av Skogsstyrelsens objekt med naturvärde, Våtmarksinventeringens klass 3 och 4 och skogsbrukets klass Naturvatten.

Klass 4. Visst naturvärde: Området behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras. Naturvärdesklass 4 är användbar för områden som tydligt påverkats av mänsklig aktivitet men där det trots allt finns biotopkvaliteter eller arter av viss positiv betydelse för biologisk mångfald, t.ex. äldre produktionsskog med flerskiktat trädbestånd men där andra värdestrukturer och värdeelement saknas.

Naturvårdsarter

är ett samlingsbegrepp för arter som är särskilt skyddsvärda eller indikerar områden med höga naturvärden. I begreppet ingår bl.a. rödlistade arter, signalarter, skyddade arter och typiska arter.

Rödlistade arter

Arter som bedöms löpa risk att försvinna ur landet.

Signalarter

Arter som med sin närvaro indikerar att ett område har höga naturvärden. Frekvens och kombination av signalarter kan dessutom förstärka eller ge ytterligare information om områdets naturvärdeskvalitet.

Skyddade arter

Fridlysta arter eller arter listade i EU:s art- och habitatdirektiv eller fågeldirektiv.

Typiska arter

Arter som indikerar bevarandestatus för olika N2000-naturtyper.

Figur 2. Definition av begreppet naturvårdsarter.

Bedömning av Natura 2000-naturtyp

I naturvärdesinventering enligt svensk standard ingår att bedöma om inventeringsobjekt innehåller biotoper av s.k. Natura 2000-naturtyp, utifrån naturlighetskriterier enligt Naturvårdsverkets vägledningar för respektive naturtyp. Förekomst av en naturtyp som är hotad (på nationell eller internationell nivå) innebär alltid att objektet i fråga har ett Högt naturvärde.

Datainsamling

Insamlade fältuppgifter registreras med hjälp av appen Field Maps for ArcGIS i surfplatta, med ortofoto som bakgrund. Polygoner, punkter och linjer ritas in i appen, och synkroniseras direkt in i ArcGIS. Registrerat data kan sedan tas ut från ArcGIS i olika format, t.ex. som shapefiler. Noggrannheten är ca 5-10 m. Det koordinatsystem som används är Sweref 99 TM.

Rapportering av arter

Alla naturvårdsintressanta arter rapporteras in till Artportalen. Rödlistade och skyddade arter rapporteras med en koordinat för varje förekomst, med undantag för om många förekomster av samma art finns inom samma naturvärdesobjekt. Övriga naturvårdsintressanta arter rapporteras normalt bara med en koordinat per naturvärdesobjekt som de förekommer i.

Arter inom Artskyddsförordningen

Arter som omfattas av juridiskt skydd enligt Artskyddsförordning (SFS 2007:845) tas upp under rubriken Skyddade och fridlysta arter. Där sammanfattas vilka skyddade arter som har påträffats i området, och vad fynden kan innebära vid en eventuell exploatering.

Främmande invasiva arter

Om främmande invasiva arter påträffas under inventeringen redovisas detta under rubriken Områdets naturvärden.

Förstudie

Fynd av arter från området har inhämtats från ArtDatabanken. Uppgifter om naturvärden och områdesskydd har inhämtats från Skogsstyrelsens karttjänst Skogens pärlor och Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur.

Osäkerhet i bedömningen

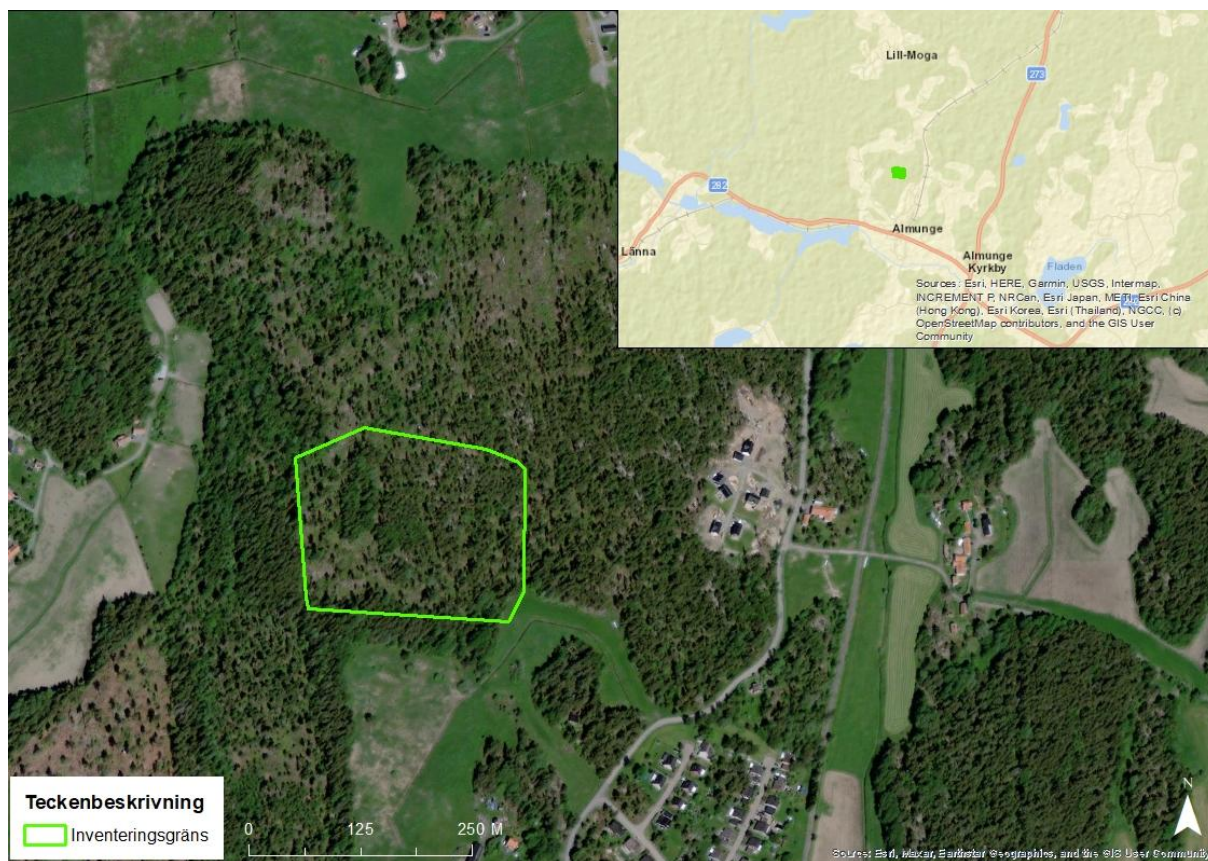
Inventeringen är en naturvärdesinventering med detaljeringsgrad Medel, ingen artgrupp har inventerats detaljerat. När inventering görs tidigt på året är markvegetationen svårare att bedöma och vissa arter, som t.ex. kärlväxter eller ettåriga svampar, kan ha förbisetts. Däremot anses bedömningen av strukturer, element och andra biotopkvalitéer vara tillräckligt för att göra en rättvis klassning av naturmiljöerna.

Övergripande beskrivning av området och dess naturvärden

Övergripande beskrivning

Det inventerade området är cirka två hektar stort. Den östra hälften av området utgörs av en hållmarkstallskog och den västra av frötallar med inslag av asp och björk. Tallarna över hela området är medelålders och relativt likåldriga med ett fåtal äldre individer. Under tallöverståndarna växer örnbräken och smalbladigt gräs i kombination med lingon- och blåbärsris. Det finns även mindre vattensamlingar. I de centrala delarna av området löper ett våtare stråk från norr till söder, där det finns två sumpskogar med öppna vattenspeglar där träden växer på socklar. I anslutning till åkermarken i det sydöstra hörnet ligger ett solbelyst skogsbryn i en blockig slänt med blommande och bärande träd och buskar.

Området berörs inte av några riksintressen som är av betydelse för naturvärden knutna till naturliga eller kulturlandskapade naturmiljöer. Området berörs heller inte av något områdesskydd eller av nyckelbiotoper eller naturvärdesobjekt. Det större vattendraget på åkern, cirka 30 meter utanför inventeringsområdet, omfattas sannolikt av strandskydd.

Figur 3. Översiktskarta som visar inventeringsområdets läge i omgivningen.

Områdets naturvärden

Skogsområdet hyser generellt inga större naturvärden då det till största del utgörs av medelålders tallskog som är nyligen avverkad/plockhuggen. Områdets naturvärden är således knutna till de våtare skogspartierna, hållmarken och det solbelysta skogsbrynet.

Skogsbrynet innehåller flera biotopkvaliteter då det utgör en övergång mellan öppen och sluten mark. I denna övergångszon blandas biotopkvaliteter av ljus- och värmekrävande arter med mer skuggkrävande vilket ökar den biologiska mångfalden. Här finns även en blandning av substrat i form av sten, block, blottad jord och olika arter av träd och buskar i varierande ålder och död ved i olika nedbrytningsgrad. Substraten skapar också habitat åt fåglar, insekter, krä- och däggdjur.

I de våtare partierna, här benämnda som sumpskogar, finns många värdefulla biotopkvaliteter tack vare just närvaron av vatten som ofta för med sig en mångfald av organismer. I våtmarkerna växer träden på relativt välutvecklade socklar med omslutande öppen vattenspegel vilket tyder på en längre kontinuitet av vattnets närvaro. Höga socklar och delvis solbelysta och beskuggade vattenspeglar skapar gott om livsmiljöer för många arter. Det norra och det södra området skiljer sig något då det norra innehåller tydligare beskrivna biotopkvaliteter än det södra. Det norra området är också mer öppet och karaktäriseras mer av något grövre lövträd medan det södra är mer slutet och har mer klena lövträd och sparsamt med äldre tallar.

Hållmarkstallskogen är till synes mycket påverkad av skogsbruk på grund av den homogena strukturen, likåldrigheten och en generell frånvaro av död ved. Det finns dock vissa karaktärer som höjer kvalitén som till exempel en viss mån av klen död ved och en öppen miljö som är gynnsam för ljus- och värmeälskande organismer.

Fynd av naturvårdsarter

Inom området har fyra naturvårdsarter påträffats: tre kärlväxter (blåsippa, gullviva och stor blåklocka) samt en fågelart (nötskrika). Hornuggla har tidigare rapporterats cirka 500 meter ifrån inventeringsområdet.

Tabell 1. Naturvårdsarter som påträffades i området. Rödlistade arter: med förkortningar enligt rödlistan 2020, signalarter: arter som är utpekade som signalarter enligt Skogsstyrelsen (SKS) eller ängs- och betesmarksinventeringen (ÄoB), skyddade arter: arter som är skyddade enligt Artskyddsförordningen, typiska arter: arter som är lämpliga indikatorer på en Natura 2000-naturtyps bevarandestatus.

Artnamn	Rödlista 2020	Signalarter	Skyddade arter	Typiska arter	Kommentar
Fåglar					
Nötskrika			X		Fridlyst enl. 4 § Artskyddsförordningen.
Hornuggla	NT		X		Tidigare fynd från Artportalen, 2012 och 2020. Fridlyst enl. 4 § Artskyddsförordningen
Kärlväxter					
Blåsippa			X		Fridlyst enl. 9 § Artskyddsförordningen i hela landet.
Gullviva			X		Fridlyst enl. 9 § Artskyddsförordningen i hela landet.
Stor blåklocka		X			Signalart enl. ÄoB

Skyddade och fridlysta arter

Dokumenterad förekomst

I det inventerade området har tre skyddade arter påträffats - nötskrika, blåsippa och gullviva – vilka beskrivs nedan.

Nötskrika (LC) - Fridlyst enligt 4 § i Artskyddsförordningen samt upptagen i fågeldirektivets bilaga 2. Ett par nötskrikor påträffades i södra delen av området. Arten häckar bland annat i barr- och blandskog och det finns därför en chans att den häckar på den berörda fastigheten. Nötskrika bedöms som Livskraftig (LC) i hela landet och arten kan nyttja många olika typer av miljöer. Baserat på detta bedöms artens kontinuerliga ekologiska funktion inte påverkas negativt av den planerade exploateringen. För att minimera störning vid eventuell exploatering bör dock avverkning undvikas under häckningsperioden mars-augusti.

Blåsippa (LC) - Fridlyst enligt 9 § i Artskyddsförordningen. Blåsippa sågs i ett tiotal exemplar i skogsbrynet. Arten är vanlig, både i landet, regionen och i kommunen enligt ArtDatabanken. Dess bevarandestatus riskerar därför inte att påverkas varken lokalt, regionalt eller nationellt av en eventuell exploatering.

Gullviva (LC) - Fridlyst enligt 9 § i Artskyddsförordningen. Gullviva sågs i ett par exemplar i skogsbrynet. Arten är vanlig, både i landet, regionen och i kommunen enligt ArtDatabanken. Dess bevarandestatus riskerar därför inte att påverkas varken lokalt, regionalt eller nationellt av en eventuell exploatering.

Trolig förekomst

I sumpskogarna kan arten mindre vattensalamander förekomma. Arten fortplantar sig i stillastående småvatten och är vanlig i regionen.

Beskrivning av naturvärdesobjekt

Inom området identifierades tre naturvärdesobjekt. För kartor över de olika objekten, se Bilaga 1-2. Nedan beskrivs objekten i text och bild.

1. Solbelyst skogsbryn

Figur 4. Vy över del av brynet.

Beskrivning

Det sydlänta skogsbrynet är upp emot en halv hektar stort och består i markskiktet främst av mossbevuxen block- och hållmark med inslag av blottad jord. I fältskiktet växer örnbräken och bredbladigt gräs men det finns även ytor där blåsippa, gullviva och andra örter växer. Ett flertal enbuskar karakteriserar brynet och trädskiktet domineras av asp, gran och björk viden i åkerkanten. Utspritt över brynet finns död ved av olika slag; en stående grövre björkstubbe och liggande ved av björk och asp. Miljön utgör en lämplig övervintringsplats för grod- och kräldjur tack vare det sydvända läget och de små hålrum som blocken skapar. Det finns även goda förutsättningar till födosök för flera arter av insekter och fåglar i och med de blommande och bärande träden och buskarna samt det varierande mark- och fältskiktet. Ett par nötskrikor sågs under inventeringen i brynets utkant.

Naturvårdsarter

Blåsippa

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesklass 3. Bedömningen baseras på ett Påtagligt biotopvärde främst med avseende på de sydlänta läget med blockrik mark, rikligt med död ved samt blommande och bärande träd och buskar. Artvärdet klassades som Visst artvärde, främst med avseende på blåsippa, gullviva och en variation av träd och buskar.

Natura 2000-naturtyp

-

2. Sumpskogar

Figur 5. Den nordligare delen av sumpskogen.

Beskrivning

Öppen vattenspegel och träd på socklar karaktäriserar sumpskogarna. I det norra området (figur 5), tar vattenspegeln upp en större yta och där är socklarna mer tydligt upphöjda. Trädsiktet består till största delen av vårtbjörk och klibbal men även ett visst inslag av undertryckta granar. I det södra området växer, istället för björk som på bilden ovan, relativt klen tall med påtagligt tjock bark på socklarna. I söder finns också ett större inslag av klena lövträd och granar vilket bidrar till ökad beskuggning av vattnet. I båda områdena växer olika mossor, främst på socklarna, och dit solen når dominerar bredbladigt gräs. Vattnet är genomgående klart, stillastående och till viss del färgat av humusämnen.

Naturvårdsarter

-

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesklass 3. Bedömningen baseras på ett Påtagligt biotopvärde främst med avseende på de den öppna vattenspegeln och träd växandes på tydliga socklar som indikerar kontinuitet. Artvärdet klassades som Visst artvärde då inga naturvårdsarter sågs men då vattenmiljöer har potential att hålla sådana. Exempelvis kan detta vara en lämplig leklokal för groddjur, såsom mindre vattensalamander.

Natura 2000-naturtyp

-

3. Hällmarkstallskog

Figur 6. Hällmarkstallskog i öst.

Beskrivning

En hällmarkstallskog i det östra området med spår av skogsbruk (gallring) där de äldsta tallarna är omkring 100 år men där medelåldern ligger kring 70 år. Marken täcks till stor del av lavar och mossor och i vissa av sänkorna finns myrmark insprängt där bland annat skvattram och tuvull växer. Det finns ett visst inslag av död ved, om än något klen.

Naturvårdsarter

-

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesklass 4. Bedömningen baseras på ett Visst biotopvärde främst med avseende på inslaget av 100-åriga träd i kombination med beståndets luckighet som skapar solbelysta, varma hällmarker. Biotopvärdet är svagt Visst med avseende på en avsaknad av grövre död ved och äldre träd som skapar heterogenitet i miljön. Artvärdet klassades som Obetydligt då inga naturvårdsarter observerades.

Natura 2000-naturtyp

-

Källor

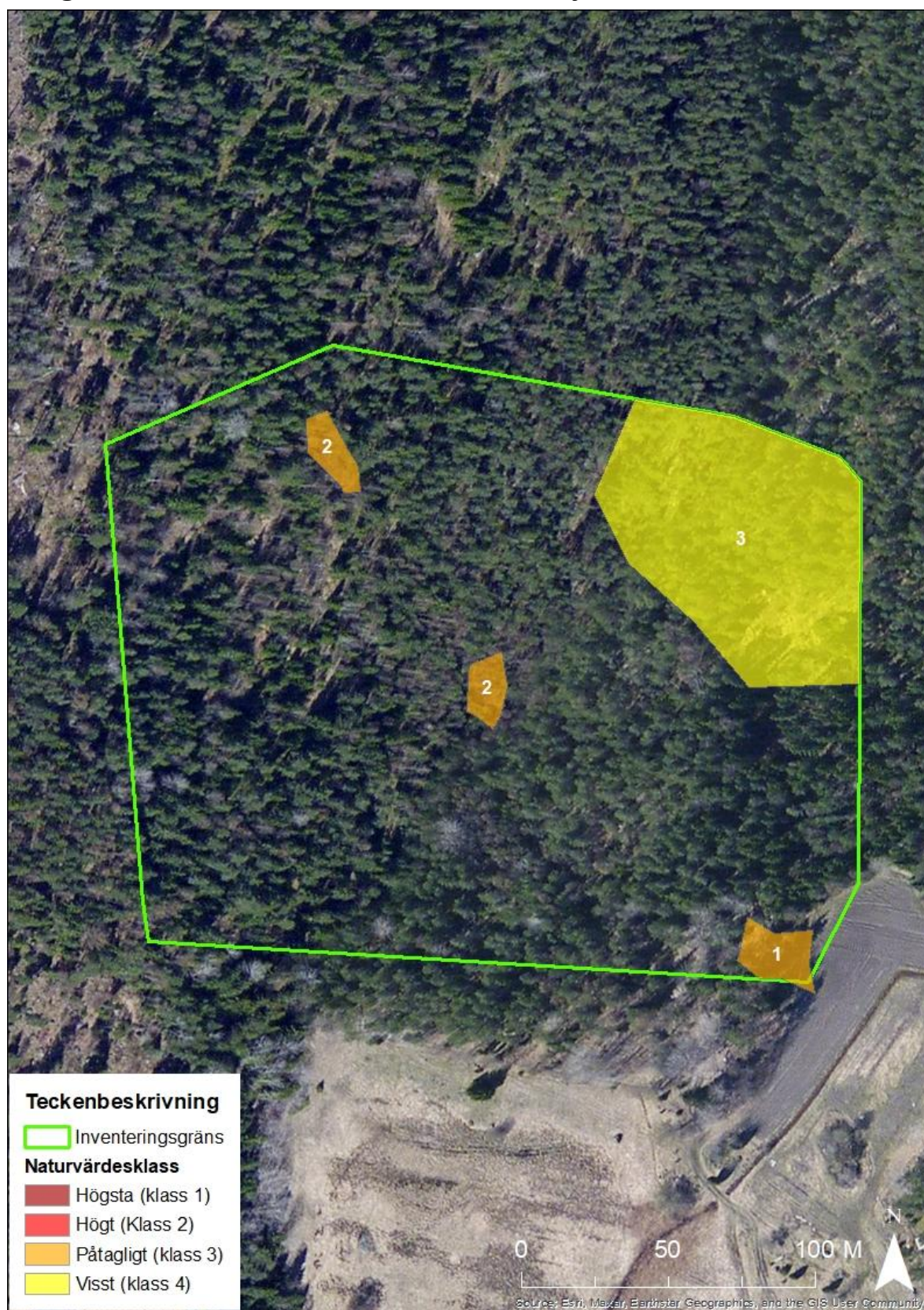
Litteratur

ArtDatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Hallingbäck, T. (red.) 2013. Naturvårdsarter. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Månsson, J. Jarnemo, A. 2020. Uppdaterad information om vårflyttnings- och häckningstider för svenska fåglar. SLU, Viltskadecenter.
Nitare, J. 2000. Signalarter – Indikatorer på skyddsvärd skog. Jönköping, Skogsstyrelsens förlag.
Nitare, J. 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen.
SIS 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk standard SS 199000:2014.
SIS 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. Teknisk rapport SIS-TR 199001.

Databaser

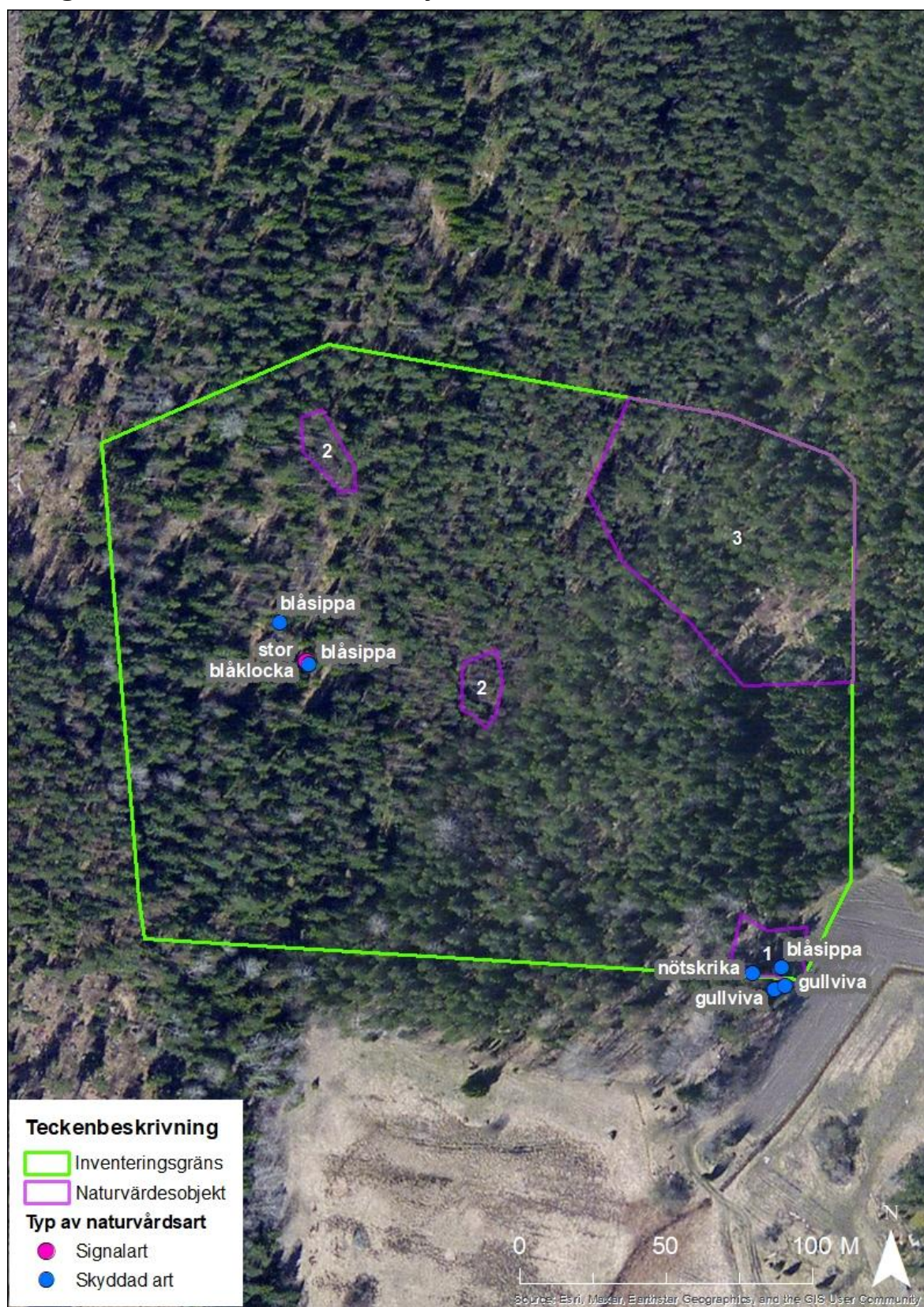
ArtDatabanken. Artportalen. Uttag ur Artportalen och Obsdatabasen 1990-2022 (2022-04-25)
ArtDatabanken. Artfakta. www.artfakta.artdatabanken.se (2022-05-11)
Artskyddsförordning (SFS 2007:845). [www.naturvardsverket.se/sv/Start/Naturvard/ Biologisk-mangfald/Artskydd/Fridlysning-/Fridlysta-arter/](http://www.naturvardsverket.se/sv/Start/Naturvard/Biologisk-mangfald/Artskydd/Fridlysning-/Fridlysta-arter/)
Lantmäteriet. Historiska kartor. www.lantmateriet.se/sv/kartor-och-geografisk-information/historiska-kartor/ (2022-05-13)
Naturvårdsverket. Miljödataportalen. www.miljodataportalen.naturvardsverket.se/miljodataportalen/ (2022-05-13)
Naturvårdsverket. Skyddad natur. www.skyddadnatur.naturvardsverket.se/ (2022-04-25)
Skogsstyrelsen. Skogens Pärlor. www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/skogens-parlor/ (2022-04-25)

Bilaga 1, 2022. Karta över naturvärdesobjekt

Figur 1. Kartbild över inventeringsområdet med avgränsade naturvärdesobjekt färglagda efter bedömt naturvärde enligt klassningen i SIS-standarden. 1= Högsta, 2= Högt, 3= Påtagligt, 4=Visst. Omarkerade områden bedöms ha Lågt naturvärde.

Bilaga 2, 2022. Karta över artfynd

Figur 1. Kartbild över områdets naturvärdesobjekt med numrering enligt samma ordning som i områdesbeskrivningen. Här syns även fynden av naturvårdsarter som gjordes under inventeringarna kategoriserade efter typ av naturvårdsart.

Bilaga 2: Naturvärdesinventering av Almunge-Lövsta 1:147, Uppsala kommun (komplettering)

Naturföretaget 2024

Inventering och rapport: Alexandra Holmgren

Foto: Alexandra Holmgren

Förstudie och kartor: Staffan Fridh

Kvalitetsgranskning: Emma Hellkvist

Datum rapport: 2024-12-15

Version: 1

Kontaktperson för denna rapport: Alexandra Holmgren, alexandra@naturforetaget.se, 073-9333179

Utförare: Naturföretaget

Organisationsnummer: 769620-4382

Vaksalagatan 6, 753 20 Uppsala

info@naturforetaget.se

Beställare: Mikael Oscarsson

mikael.oscarsson1@gmail.com

Tel: 010-615 60 00

Kartor publicerade med tillstånd av ESRI

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Bakgrund	4
Metodik	4
Naturvärdesinventering	4
Detaljerad redovisning av artförekomst	6
Landskapsområden och värdelandskap	6
Vattenförekomster	6
Bedömning av Natura 2000-naturtyp	7
Datainsamling.....	7
Rapportering av arter.....	7
Arter inom artskyddsförordningen	7
Främmande invasiva arter	7
Förstudie	7
Osäkerhet i bedömningen	7
Generellt skyddade biotopskyddsområden.....	7
Övergripande beskrivning av området och dess naturvärden.....	8
Övergripande beskrivning	8
Vattensystem	9
Beskrivning av landskapsområden.....	9
Områdets naturvärden	10
Fynd av naturvårdsarter.....	11
Generellt biotopskydd	13
Strandskydd.....	13
Skyddade och fridlysta arter	14
Dokumenterad förekomst	14
Beskrivning av naturvärdesbiotoper.....	15
1. Hällmarkstallskog (0,8 ha)	16
2. Klapperstensfält (0,16 ha)	17
3. Bryn (0,8 ha).....	18
4. Bergshäll (0,02 ha)	19
Källor.....	20
Litteratur	20
Databaser	20
Bilaga 1. Karta över artfynd	21
Bilaga 2. Karta över generellt biotopskydd.....	22

Sammanfattning

Mikael Oscarsson önskar bebygga fastigheten Almunge-Lövsta 1:147. En tidigare naturvärdesinventering är gjord 2022 men den behöver kompletteras då ytan på exploateringsområdet har utökats. På uppdrag av Mikael Oscarsson har Naturföretaget gjort en naturvärdesinventering av det återstående området den 11 november 2024. Den utförda naturvärdesinventeringen följer svensk standard för Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald (SS 199000:2023). Kartläggning av generellt biotopskydd har ingått som tillägg. Uppsala kommun har även begärt utredning av fågel och groddjur varför Naturföretaget också under 2025 utför en fågelinventering på hela fastigheten och en groddjurinventering på de tidigare utpekade våtmarkerna. Resultaten av dessa presenteras i separata rapporter.

Det inventerade området består av hållmarkstallskog som sluttar ner mot jordbruksmark. Hållmarken har historiskt varit mer öppen men planterades med tall för ca 100 år sedan. Skogen verkar aldrig ha avverkats helt men den har röjts och gallrats. I sydöst ingår en liten del åkermark.

Inom området identifierades fyra naturvärdesbiotoper: två klass 3-biotoper (påtagligt naturvärde) och två klass 4-biotoper (visst naturvärde). Områdets högre naturvärden, klass 3-biotoperna, finns på remsan mellan skogen och åkern och på en åkerholme i östra delen av området.

En del av skogen är en gallrad, 110-årig tallskog som bedöms ha visst naturvärde (klass 4), motiverat av hög medelålder och inslag av grova träd och lågor. Även ett klapperstensfält i produktionsskogen motiveras ha visst naturvärde genom att vara relativt orört med gott om död ved och gömda småbiotoper som gynnar många arter. Huvuddelen av artfynden gjordes i de biotoper där ängs- och hagmarksfloran finns kvar men i hela området finns gott om blåsippa som indikerar att marken inom området är kalkrik.

Inom jordbruksmarken i inventeringsområdet identifierades ett objekt som omfattas av generellt biotopskydd (7 kap 11 § MB och bilaga 1 förordningen om områdesskydd), ett dike.

Under inventeringen påträffades två arter som omfattas av artskyddsregler enligt 4, 6, 8, 9 §§ i artskyddsförordningen: gullviva och blåsippa. Vi bedömer att det inte finns skäl att föreslå vidare utredning för dessa arter, då det sannolikt skulle komma fram till att det inte föreligger någon risk för att deras bevarandestatus påverkas negativt av områdesplanerna, varken på lokal eller regional nivå.

Bakgrund

Mikael Oscarsson önskar bebygga fastigheten Almunge-Lövsta 1:147. En tidigare naturvärdesinventering är gjord av Naturföretaget 2022 enligt svensk standard för Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald (SS 199000:2014), men på begäran av Uppsala kommun behöver den kompletteras då exploateringsområdets yta har utökats. På uppdrag av Mikael Oscarsson har Naturföretaget därför gjort en naturvärdesinventering av det återstående området den 11 november 2024, enligt svensk standard för Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald (SS 199000:2023).

Metodik

Naturvärdesinventering

Området inventerades den 11 november 2024. Inventeringen utfördes enligt svensk standard för Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald (SS 199000:2023). Inventeringen utfördes på fältnivå med detaljeringsgrad medel - naturvärdesklass 1 till 4 med detaljerad redovisning av artförekomster och tillägg av generellt skyddade biotopskyddsområden. Minsta karteringsenhet vid detaljeringsgrad medel är 0,1 ha, vilket innebär att det är den minsta storlek på ett område som avgränsas som en egen naturvärdesbiotop.

Naturvärdesbiotoper som delvis fortsätter utanför inventeringsområdet har avgränsats i en buffertzon upp till 200 m utanför områdets gränser. De delar som ligger utanför inventeringsområdet har inte fältbesökts utan endast bedömts preliminärt utifrån befintlig miljöinformation och flygfoton.

Syftet med en naturvärdesinventering är att identifiera områden (naturvärdesbiotoper) som är av positiv betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdesklassen baseras på områdets sammanvägda biotopvärde och artvärde (figur 1). Biotopvärdet bedöms utifrån biotopens tillstånd, sällsynthet och ekologiska funktion. En biotops tillstånd och funktion kan beskrivas utifrån graden av naturlighet, positiv eller negativ påverkan samt förekomst av biotopkvaliteter och element som ger förutsättningar för biologisk mångfald. En biotops sällsynthet bedöms alltid i relation till dess nuvarande tillstånd, oavsett om biotopen är ovanlig på grund av naturliga betingelser eller om den minskar som följd av människans resursutnyttjande. Biotoper som idag är sällsynta och minskande, på nationell eller regional nivå, bedöms ha högre biotopvärde än en sällsynt biotop som inte är minskande. Artvärdet bedöms utifrån förekomst av värdearter och organismsamhällen samt artdiversitet. Värdearter är ett begrepp som används för arter som är lämpliga att använda vid naturvärdesklassning av biotoper genom att de har betydelse för biologisk mångfald eller indikerar att ett område har det. Hit räknas de flesta naturvårdsarter enligt SLU Artdatabankens definitioner, bortsett från arter som är allmänt vanliga och saknar signalvärde (figur 2).

Artvärde	Mycket högt	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	Högt naturvärde	Högsta naturvärde
	Högt				
	Påtagligt	Mindre troligt utfall	Påtagligt naturvärde		Högt naturvärde
	Visst	Visst naturvärde		Påtagligt naturvärde	Mindre troligt utfall
	Lågt	Ej naturvärde	Visst naturvärde	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall
		Lågt	Visst	Påtagligt	Högt
		Biotopvärde			
				Högt	Mycket högt

Figur 1. Matris som visar hur utfallet för artvärde respektive biotopvärde leder till en viss naturvärdesklass.
Källa: SS 199000:2023.

Naturvärdesbedömningen resulterar i antingen lågt naturvärde (områden av ingen eller ringa betydelse för biologisk mångfald) eller någon av följande naturvärdesklasser:

Klass 1, högsta naturvärde. Varje enskilt område bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.

Klass 2, högt naturvärde. Varje enskilt område bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå. Motsvaras ungefär av t.ex. Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, våtmarksinventeringens klass 1 och 2 och skogsbrukets klass Urvatten.

Klass 3, påtagligt naturvärde. Den totala arean av dessa områden har särskild betydelse för att bevara biologisk mångfald i Sverige. Enskilda områden kan lokalt ha stor särskild betydelse för biologisk mångfald där landskapet i övrigt är påverkat och har brist på biologisk mångfald. Motsvaras ungefär av Skogsstyrelsens objekt med naturvärde, Våtmarksinventeringens klass 3 och 4 och skogsbrukets klass Naturvatten.

Klass 4, visst naturvärde. Den totala arean av dessa områden har viss betydelse för att bevara biologisk mångfald i Sverige. Enskilda områden kan lokalt ha särskild betydelse för biologisk mångfald där landskapet i övrigt är påverkat och har brist på biologisk mångfald.

Naturvärdesklass 4 är användbar för områden som tydligt påverkats av mänsklig aktivitet men där det trots allt finns biotopkvaliteter eller arter av viss positiv betydelse för biologisk mångfald, t.ex. äldre produktionsskog med flerskiktat trädbestånd men där andra värdestrukturer och värdeelement saknas.

Naturvärdesbiotoper som bedöms ha högsta och högt naturvärde (klass 1 och 2) rekommenderas generellt att undantas från exploatering. Detta baseras på att sådana enskilda områden har naturvärden som är av stor särskild betydelse för att biologisk mångfald ska bevaras på regional eller nationell nivå. Naturvärdebiotoper och naturvärdesinventering har ingen juridisk status, däremot utgör naturvärdesinventering (SS 199000:2023) underlag som gör det möjligt att följa lagstiftning vid olika typer av beslutsfattning, planering och prövningar av verksamheter som rör naturmiljöer. Hänsynstagande till områden med särskild betydelse för biologisk mångfald bidrar till att uppfylla miljöbalkens mål och allmänna hänsynsregler. Hänsyn till områden med höga naturvärden bidrar också till att uppfylla nationella miljö kvalitetsmål och internationella åtaganden för biologisk mångfald.

Värdearter

Värdearter är ett begrepp som används vid standardiserad naturvärdesbedömning för de naturvårdsarter och andra arter som har betydelse för biologisk mångfald eller indikerar att ett område har det. I begreppet ingår rödlistade arter, signalarter, skyddade arter, typiska arter samt nyckelarter, utom de som är allmänt spridda och saknar signalvärde.

Rödlistade arter

Arter där utdöenderisken har klassificerats enligt IUCN:s system som DD, NT, VU, EN, CR eller RE enligt svenskt myndighetsbeslut. Rödlistan uppdateras vart femte år av SLU Artdatabanken. Vissa rödlistade arter är också fridlysta, men inte alla.

Signalarter

Arter som med sin närvaro indikerar att ett område har höga naturvärden. Frekvens och kombination av signalarter kan dessutom förstärka eller ge ytterligare information om områdets naturvärdeskvalitet. Utöver officiella signalartslistor framtagna av t ex Skogsstyrelsen och Jordbruksverket har Naturföretaget också egna listor över vissa indikatorarter.

Skyddade arter

Arter som är förtecknade i artskyddsförordningen (2007:845) och skyddade enligt fridlysningsreglerna. Flera av de fridlysta arterna är också rödlistade, men inte alla.

Typiska arter

Arter som indikerar bevarandestatus för olika Natura 2000-naturtyper.

Nyckelarter

Arter som har stor betydelse för ett visst ekosystem och dess ingående arter.

Figur 2. Definition av begreppet värdearter.

Detaljerad redovisning av artförekomst

Detaljerad artredovisning innebär att alla påträffade naturvårdsarter registreras med koordinater vid fyndplatsen, däremot eftersöks inte alla arter inom en artgrupp metodiskt, för detta krävs fördjupad artinventering av enskild artgrupp.

Landskapsområden och värdelandskap

Inventeringsområdet och dess närmaste omgivning delas in i landskapsområden utifrån landskapets nyckelkaraktärer, med tyngdpunkt på det som har störst betydelse för biologisk mångfald. Avgränsning av landskapsområden som sträcker sig utanför inventeringsområdet görs med stöd av flygfoto och befintliga data om naturvärden. Landskapsområden som bedöms ha särskild betydelse för biologisk mångfald pekas ut som värdelandskap. Viktiga kännetecken för ett värdelandskap är att det innehåller sammanhängande miljöer med kända högre naturvärden (klass 1–3) eller miljöer som av naturgivna eller skötselbetingade förutsättningar kan förväntas ha stor betydelse för artrikedom. Stor areal och/eller hög konnektivitet mellan de ingående miljöerna och det omgivande landskapet i stort är också viktiga kriterier. Indelning av landskapsområden syftar till att presentera ett utredningsområde och dess naturvärden i en något större skala, och kan på så vis sägas skapa underlag för en förenklad landskapsanalys. För att kunna analysera viktiga spridningssamband för enskilda arter eller livsmiljöer krävs vanligen en djupare analys, och en utifrån frågeställningen särskild anpassad geografisk skala.

Vattenförekomster

Alla ytvatten som ingår i inventeringsområdet och finns med i Lantmäteriets allmänna kartmaterial redovisas i en karta. För hav, sjöar, vattendrag och avrinningsområden som finns med i Vattenkartan (VISS) redovisas den senaste klassificeringen av ekologisk status eller potential.

Bedömning av Natura 2000-naturtyp

I naturvärdesinventering enligt svensk standard ingår att bedöma om en naturvärdesbiotop helt eller delvis uppfyller naturlighetskriterier för biotoper av s.k. Natura 2000-naturtyp enligt Naturvårdsverkets vägledningar för respektive naturtyp. Att en naturvärdesbiotop uppnår kriterier för Natura 2000-naturtyp innebär inte per automatik att området är skyddat, områdesskydd gäller bara för av Länsstyrelsen formellt utpekade Natura 2000-områden.

Datainsamling

Insamlade fältuppgifter registreras med hjälp av appen Fieldmaps for ArcGIS i surfplatta eller mobiltelefon, med ortofoto som bakgrund. Polygoner och punkter ritas in i appen, och synkroniseras direkt in i ArcGIS. Registrerat data tas sedan ut från ArcGIS och levereras i formatet geopackage eller annat överenskommet filformat. Noggrannheten är ca 5–10 m. Det koordinatsystem som har använts är Sweref 99 TM.

Rapportering av arter

Alla naturvårdsintressanta arter rapporteras in till Artportalen. Rödlistade och skyddade arter rapporteras med en koordinat för varje förekomst, med undantag för om många förekomster av samma art finns inom samma naturvärdesobjekt. Övriga naturvårdsintressanta arter rapporteras normalt bara med en koordinat per naturvärdesobjekt som de förekommer i. Naturföretaget följer Artdatabankens regler för dokumentering och delning av information om skyddsklassade artobservationer.

Arter inom artskyddsförordningen

Fridlysta arter som omfattas av juridiskt skydd enligt artskyddsförordningen (2007:845) tas upp i rapporten under rubriken Fynd av naturvårdsarter samt under Fridlysta arter. I det sistnämnda kapitlet anges om det bedöms finnas behov av ytterligare utredning av någon känslig eller hotad fridlyst art, baserat på inventeringsresultat och eventuell tidigare data.

Främmande invasiva arter

Metodisk inventering av invasiva främmande arter ingår inte i en NVI, men om invasiva arter har noterats i samband med naturvärdesinventeringen så redovisas dessa förekomster under rubriken Områdets naturvärden tillsammans med eventuella tidigare kända fynd.

Förstudie

Äldre fynd av naturvårdsarter från området har inhämtats från Artdatabanken. För rörliga artgrupper som fåglar, däggdjur, insekter samt grod- och kräldjur inkluderas förekomster inom 500 m från inventeringsområdet. För övriga arter redovisas enbart fynd inom områdets gränser. Uppgifter om naturvärden och områdesskydd har inhämtats från Skogsstyrelsens karttjänst Skogens pärlor och Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur. Information om vattenförekomster har inhämtats från VISS.

Osäkerhet i bedömningen

När inventering görs sent på året är markvegetationen svårare att bedöma och vissa arter, som t.ex. kärlväxter eller ettåriga svampar, kan ha förbisetts. Men bedömningen av strukturer, element och andra biotopkvaliteter var tillräckligt för att göra en rättvis och säker klassning av naturmiljöerna.

Generellt skyddade biotopskyddsområden

Vid detta inventeringstillägg kartläggs de biotoper i jordbrukslandskapet som omfattas av generellt biotopskydd enligt 7 kap 11§ MB och bilaga 1 förordningen om områdesskydd. Bedömningarna av biotopskyddet utgår från Naturvårdsverkets beskrivning och vägledning för respektive biotoptyp (Naturvårdsverket, 2014).

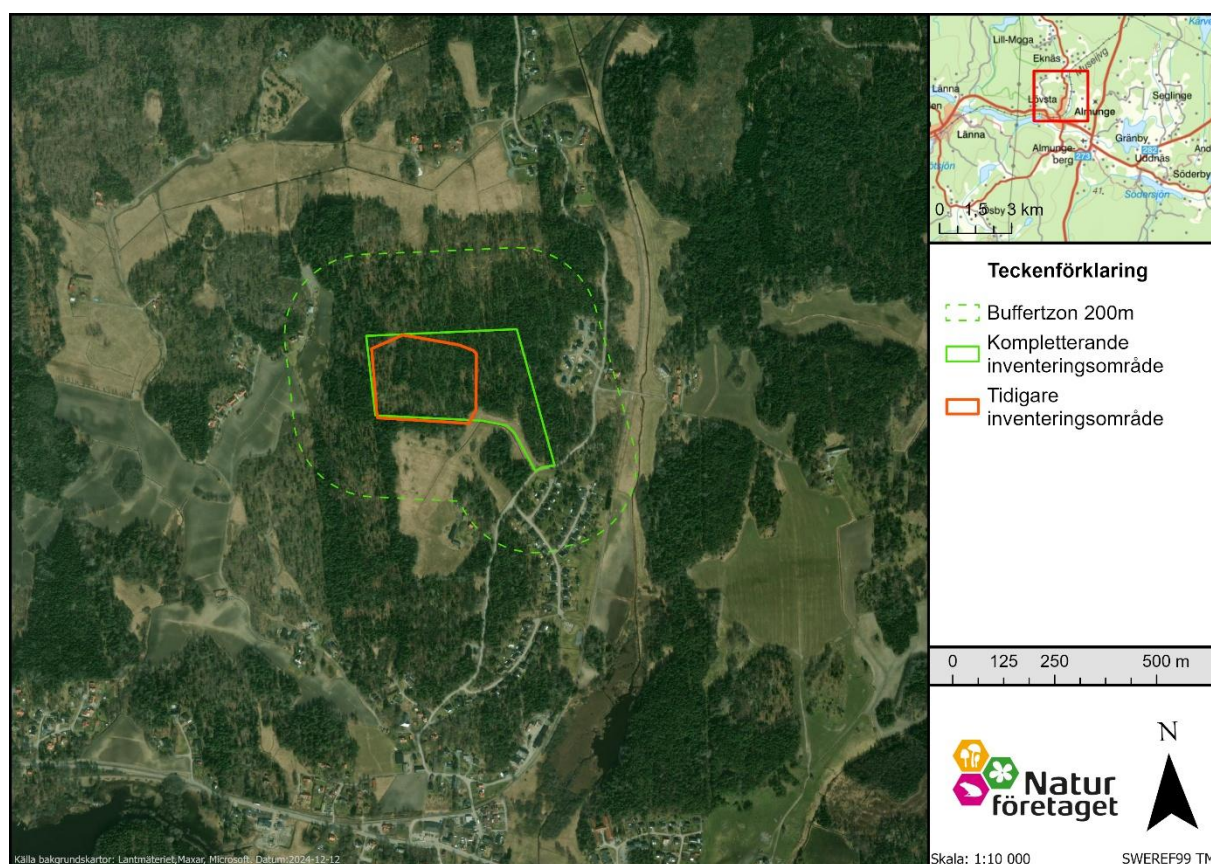
Koordinatpunkter tas för alla generellt skyddade biotopobjekt, med en noggrannhet på ca 10 m. Objekten beskrivs och redovisas med ett foto per biototyp i rapporten (se Generellt biotopskydd). För karta över objekten se Bilaga 2. Alla generellt skyddade biotoper kan även avgränsas som naturvärdesbiotoper om de uppnår minst klass 4 samt minsta areal för den detaljeringsgrad som valts (0,1 ha).

Övergripande beskrivning av området och dess naturvärden

Övergripande beskrivning

Det inventerade området är cirka 3,6 hektar stort och ligger i ett område som domineras av produktionsskog med inslag av jordbruksmark. Närområdet är expansivt och bostadsområden växer fram längs Mogavägen norr om Almunge tätort. I väster består inventeringsområdet av tydligt brukad och röjd tallskog med en snittålder på 70 år. Den östra delen består av hållmarkstallskog och åkermark. Stora uppstammade enar och inslag av vidkronig ek visar att hållmarkstallskogen var öppnare när tallarna planterades för ca 100 år sedan. Ett smalt dike följer åkerkanten nedanför skogsbacken. Slänten ner från hållmarkstallskogen till diket består av ett bryn med löv- och buskmark och en hel del blottad, kalkhaltig jord. Mellan skogsbacken och åkern ligger ett grävt dike, ett backdike. Diket omger hela åkern. Närmast Mogavägen finns en stor håll, alternativt berg i dagen som skiljs från vägen med ett dike.

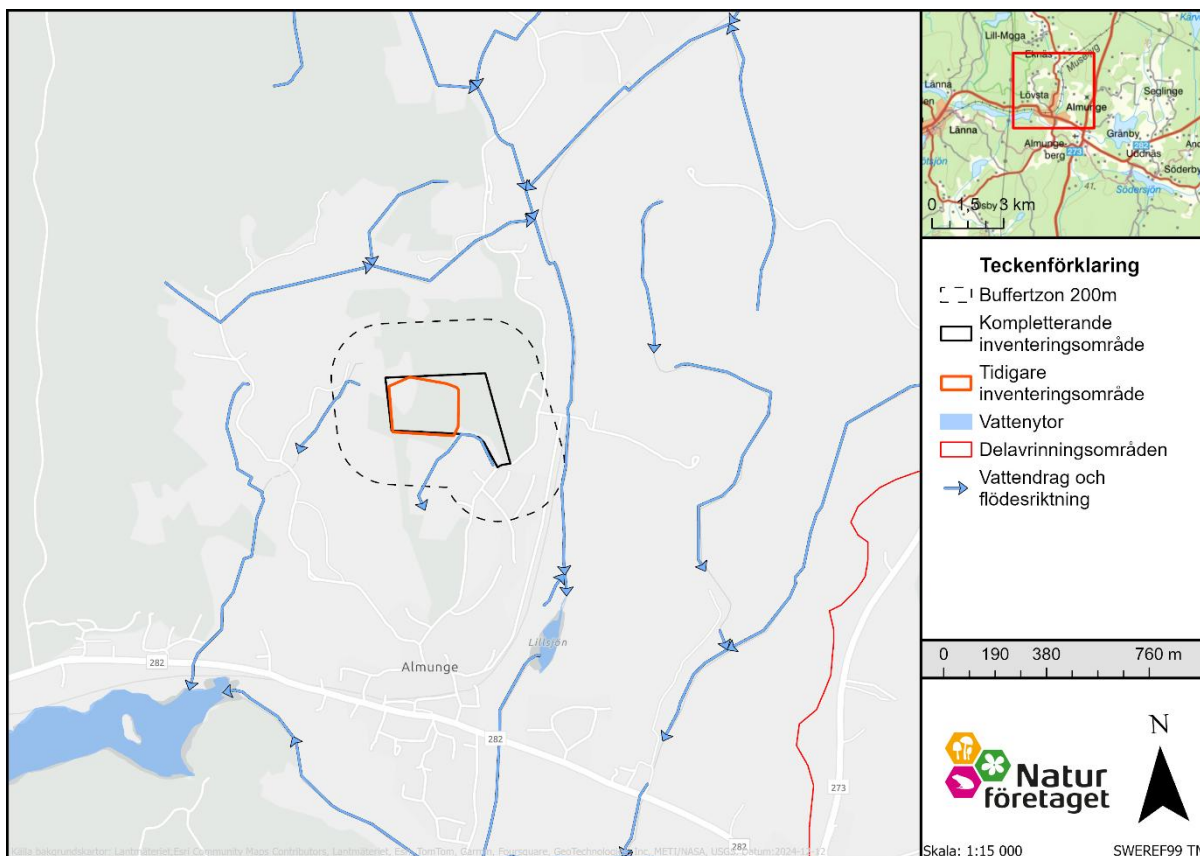
Området berörs inte av några riksintressen som är av betydelse för naturvärden knutna till naturliga eller kulturpåverkade naturmiljöer. Det större vattendraget på åkern, cirka 30 meter utanför inventeringsområdet, omfattas sannolikt av strandskydd. Inventeringsområdet innehåller även ett par biotoper som omfattas av generellt områdesskydd (se Generellt biotopskydd). I övrigt berörs inte området av något områdesskydd, nyckelbiotoper eller naturvärdesobjekt.

Figur 3. Översiktskarta som visar inventeringsområdets läge i omgivningen.

Vattensystem

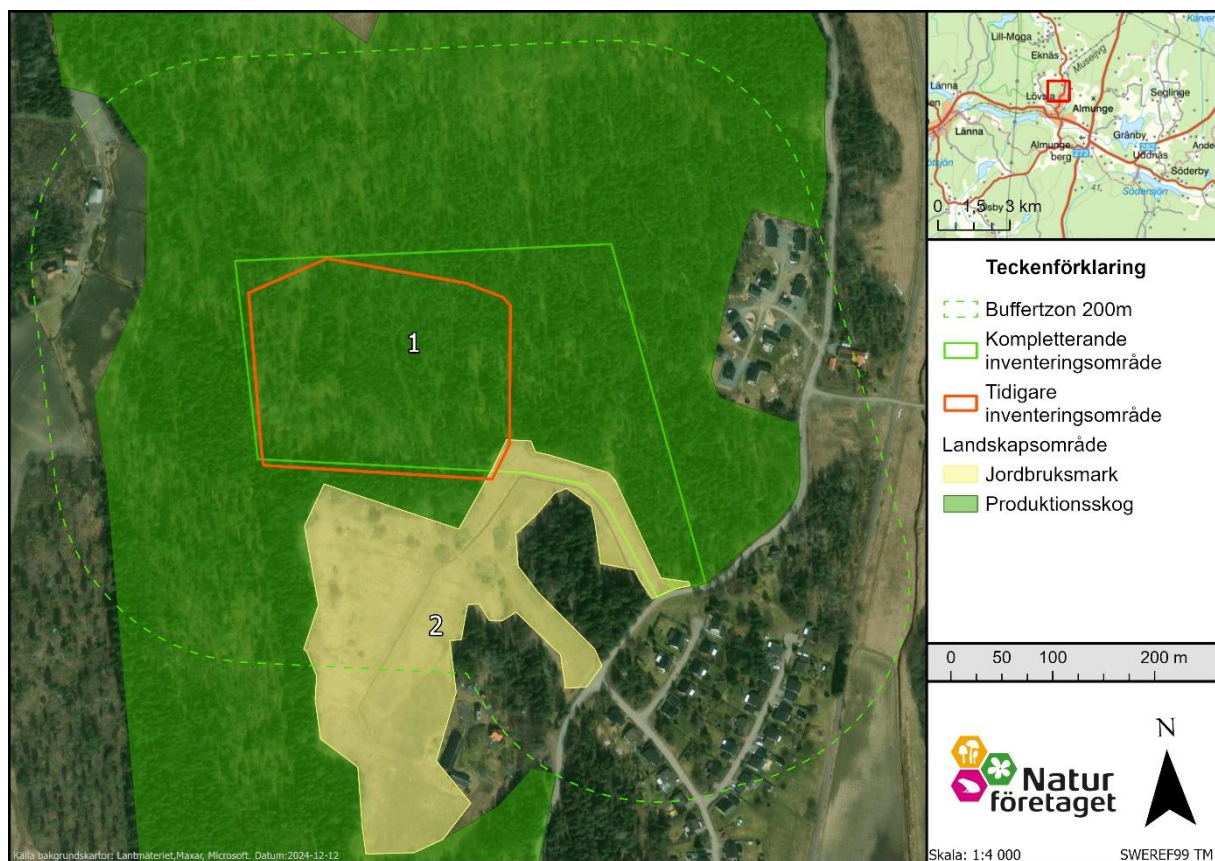
Inventeringsområdet ligger inom Sävjaåns delavrinningsområde (MSCD WA94521175) och har måttlig ekologisk status. Sävjaån mynnar ut i Långsjön, Almunge för att sedan fortsätta ännu längre söderut. (figur 4).

Figur 4. Karta som visar ytvatten och avrinningsområde (VARO) inom inventeringsområdet, samt vattensystemen uppströms och nedströms (tabell 1).

Beskrivning av landskapsområden

Inventeringsområdet kan delas upp i ett barrskogs- och ett jordbrukslandskap (figur 5). Barrskogslandskapet (1) innehåller enstaka äldre skogsbiotoper med visst naturvärde, men huvuddelen av det avgränsade landskapsområdet består av yngre produktionsskog med låg grad av skoglig kontinuitet. Det bedöms därför inte vara ett värdelandskap.

Figur 5. Karta över landskapsområden som omfattar inventeringsområdet.

Tabell 1. Beskrivning och bedömning av landskapsområden inom inventeringsområdet.

Nr	Värde-landskap	Beskrivning	Motivering värde
1	Nej	Jordbrukslandskap med främst åkermark med monokulturer.	Området innehåller huvudsakligen åkermark med monokulturer.
2	Nej	Brukad skogsmark med inslag av små partier med äldre skog.	Området är kraftigt påverkat av skogsbruk, med en stor andel ung produktionsskog och få naturvärdesbiotoper.

Områdets naturvärden

Inom inventeringsområdet har totalt fyra naturvärdesbiotoper avgränsats som hyser minst visst naturvärde (klass 4). Områdets högre naturvärden (klass 3-objekt) finns i områdets sydöstra del och utgörs av en sydvästvärd brynmiljö samt ett hållparti som ligger invid Mogavägen. I brynets dikesslännt finns gott om blottad jord. Soliga sluttningar med blottad mineraljord är en värdefull miljö för flera rödlistade insekter och växter. Både längs diket och runtom hållen finns hävdgynnade växter samlade som inte längre finns i själva åkern. I områdets sydöstra kant finns även en hållmarkstallskog som är mindre påverkad av sentida skogsbruk än vad omgivningen är. Den uppvisar kontinuitet med olikåldrighet i trädsiktet även om alla uppmätta tallar var runt 100 år, samt viss tillgång till grov ved. Hållmarkstallskogen bedöms ha visst naturvärde. Hela östra halvan av inventeringsområdet är även kalkhaltig och har därför inslag av en rikare markflora. Centralt i inventeringsområdet finns även ett klapperstensfält som bedöms ha visst naturvärde.

Skogarna inom resten av området hyser generellt inga större naturvärden då de till största del utgörs av planterad ungskog och gräsmarken inom den gamla jordbruksmarken utgörs främst av igenväxande åkrar med trivial flora. Inom jordbruksmarken finns även ett dike som utgör exempel på en värdefull småbiotop i jordbruksmark (se Generellt biotopskydd).

Inga invasiva främmande arter påträffades vid inventeringen. Det finns inte heller några tidigare fynd rapporterade inom området (Artportalen 1990–2024).

Fynd av naturvårdsarter

Under inventeringen registrerades 13 naturvårdsarter. Samtliga fynd av naturvårdsarter redovisas i tabell 2, där framkommer även vilka naturvårdsarter som utgör s k värdearter och därmed har använts i bedömning av artvärde vid naturvärdesklassning av biotoper. (se karta över artförekomster i bilaga 2).

Många av artfynden är signalarter eller typiska arter som är knutna till ängs- och betesmark. Det fanns också gott om blåsippa och kransmossa, som i denna mängd är kalkindikerande. Blåsippa är även fridlyst, likaså gullvivan som växer i brynet, men de är båda vanligt förekommande (se även avsnittet Fridlysta arter). Inga rödlistade arter påträffades under inventeringen.

Tabell 2. Naturvårdsarter som påträffades inom området vid inventeringen. Rödlistade arter: med förkortningar enligt rödlistan 2020. Signalarter: arter som är utpekade som signalarter enligt Skogsstyrelsen (SKS), ängs- och betesmarksinventeringen (ÄoB) eller Trafikverkets inventering av artrika vägkantsmiljöer (TRV). Fridlysta arter: arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen (4–9 §§). Typiska arter: arter som är lämpliga indikatorer på en Natura 2000-naturtyps bevarandestatus. Värdearter: arter som har använts som underlag vid naturvärdesbedömningen. Observera att för fågelarter har endast rödlistade arter, typiska arter, arter i Fågeldirektivets bilaga 1 och prioriterade arter i Skogsvårdslagen medtagits.

Artnamn	Rödlista 2020	Signalart	Fridlyst art	Typisk art	Värdeart	Kommentar
Kärlväxter						
Blåsippa <i>Hepatica nobilis</i>			X		X	Fridlyst enl. 9§ i hela landet. Kalkindikator.
Bockrot <i>Pimpinella saxifraga</i>		X		X	X	Signalart enl. ÄoB och TRV. Typisk art för 6270 silikatgräsmarker.
Brudbröd <i>Filipendula vulgaris</i>		X			X	Signalart enl. ÄoB och TRV. Typisk art för 6270 silikatgräsmarker.
Mandelblomma <i>Saxifraga granulata</i>				X	X	Typisk art för 6270 silikatgräsmarker.
Gullviva <i>Primula veris</i>		X	X	X	X	Signalart enl. ÄoB. Typisk art för 9070 trädklädd betesmark, 6270 silikatgräsmarker m fl. Fridlyst enl. 9§ i hela landet.
Gulmåra <i>Galium verum</i>		X			X	Signalart enl. ÄoB och TRV.
Tjärblomster <i>Viscaria vulgaris</i>		X			X	Signalart enl. TRV. Typisk art för 8230 hållmarkstorräng..
Vårfingerört <i>Potentilla crantzii</i>		X		X	X	Signalart enl. TRV. Typisk art för 6210 kalkgräsmarker, 6270 silikatgräsmarker m.fl.
Ängshavre <i>Helictochloa pratensis</i>		X		X	X	Signalart enl. ÄoB. Typisk art för 6210 kalkgräsmarker
Mossor						
Fällmossa <i>Antitrichia curtipendula</i>		X			X	Signalart enl. SKS.
Kransmossa <i>Hylocomiadelphus triquetus</i>				X	X	Typisk art för 9050 Näringsrik granskog. Kalkindikator
Lavar						
Gammelgranslav <i>Lecanactis abietina</i>				X	X	Typisk art för 9070 trädklädd betesmark
Sotlav <i>Acolium inquinans</i>		X		X	X	Signalart enl. SKS. Typisk art för 9010 Taiga, 9070 trädklädd betesmark

Generellt biotopskydd

Det generella biotopskyddet är ett lagligt skydd av vissa typer av småbiotoper i jordbrukslandskapet (7 kap 11 § MB och bilaga 1 förordningen om områdesskydd). Inom områdets södra del identifierades 1 objekt som omfattas av generellt biotopskydd, ett dike. För karta se Bilaga 2.

Figur 6. Dike nedanför hållmarkstallskogen.

Diket är en så kallat backdike, ett dike som skiljer en skogsbacke från en åker. I november befanns diket vara delvis uttorkat, men i februari var hela diket vattenförande. Endast den del som är bevuxen med vattenkrävande arter omfattas av biotopskyddet. Resten av diket har samma flora som omgivningen och omfattas därför inte.

Strandskydd

Det generella strandskyddet är ett lagligt skydd som gäller inom 100 meter från alla hav, sjöar och vattendrag (7 kap. 13–18 §§ MB). I enstaka fall kan skyddet ha utökats till 300 meter, eller ha upphävts av Länsstyrelsen. Strandskyddets syfte är att bevara allemansrättslig tillgång till strandområden, liksom att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv. Inom strandskyddade områden är det bland annat förbjudet att utföra åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur eller växter. Längs inventeringsområdets västra sida finns ett stort dike som kan omfattas av generellt strandskydd. Information om strandskyddet i området och eventuell upphävning av detta finns hos berörd kommun eller länsstyrelse.

Skyddade och fridlysta arter

Detta kapitel behandlar områdets förekomst av arter som är juridiskt skyddade enligt 4, 4a, 6, 7, 8, 9 §§ i artskyddsförordningen (2007:845).

Om resultatet av naturvärdesinventeringen tyder på att en exploateringskänslig, rödlistad eller sällsynt fridlyst art har viktiga livsmiljöer i området rekommenderas en artskyddsutredning. Vanligtvis krävs dock en riktad artinventering för att fastställa att en art kontinuerligt nyttjar viktiga livsmiljöer i området, detta gäller särskilt för rörliga arter som till exempel fåglar, fladdermöss och groddjur.

I våra rekommendationer av vilka fridlysta arter som bör övervägas för vidare utredning beaktar vi aktuell rödlistning, bevarandestatus och utbredning. Vi tar särskild hänsyn till fynd av arter som är fridlysta enligt 4, 4a och 7 §§ och markerade med B eller N i bilaga 1 till artskyddsförordningen, vilka är utpekade som skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv genom EU:s fågeldirektiv bilaga 1 respektive art- och habitatdirektiv bilaga 4. För fridlysta arter som är allmänt förekommande, klassade som livskraftiga (LC) och har låga särskilda miljökrav rekommenderas utredning endast undantagsvis, då det för dessa arter vanligtvis föreligger mycket liten risk för att en begränsad störning ska medföra negativ påverkan på populationsnivå.

Dokumenterad förekomst

Den utförda naturvärdesinventeringen visar att det inom området förekommer två arter som är fridlysta enligt artskyddsförordningen (2007:845). Fynden rör två kärlväxter; blåsippa och gullviva som båda är fridlysta enligt 9 § i hela landet.

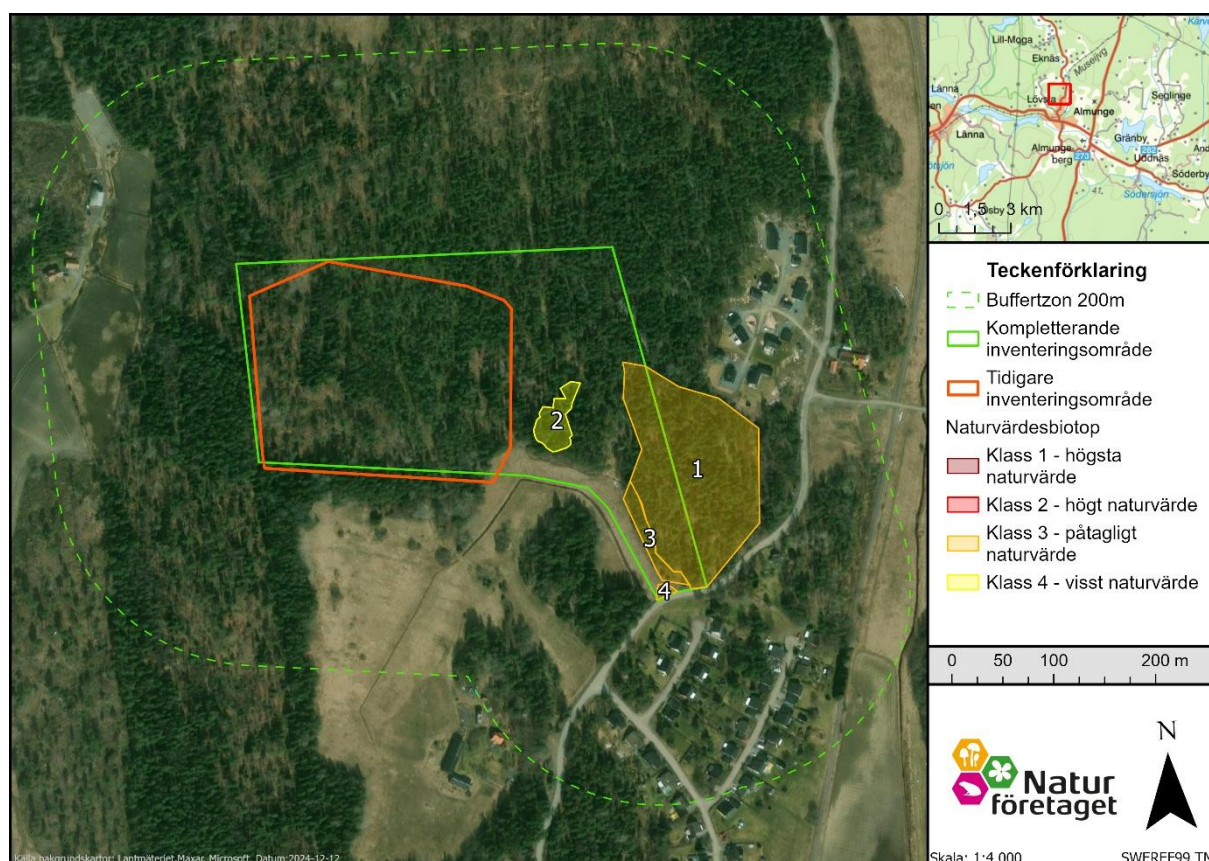
Vi bedömer att det inte finns tillräckliga skäl att föreslå vidare utredning för någon av de förekommande fridlysta arterna. En artskyddsutredning för dessa arter skulle sannolikt komma fram till slutsatsen att det inte föreligger någon risk för att deras bevarandestatus eller populationsnivå ska påverkas negativt av områdesplanerna, varken på lokal eller regional nivå.

Beskrivning av naturvärdesbiotoper

Inom området identifierades fyra naturvärdesbiotoper. I detta kapitel beskrivs de numrerade objekten i text och bild. Naturvärdesbiotopernas läge i inventeringsområdet syns i kartbilden i figur 6. För större version av kartan se bilaga 1.

Tabell 4. Sammanfattning av naturvärdesbiotoperna och deras naturvärdesklasser.

Objektnummer	Namn	Naturvärdesklass
1	Hällmarkstallskog	3
2	Klapperstensfält	4
3	Bryn	3
4	Bergshäll	3

Figur 7. Kartbild över inventeringsområdet och dess buffertzoon med avgränsade och numrerade naturvärdesbiotoper, färglagda efter bedömt naturvärde enligt klassningen i SIS-standard. Övriga ytor inom inventeringsgränserna som ej färglagts har lågt eller inget naturvärde.

1. Hällmarkstallskog (0,8 ha)

Figur 8. Vy från hällmarkstallskogen ner mot åkern

Naturtyp	Skog och buskmark	Inventerare	Alexandra Holmgren
Biotoptyp	Hällmarkstallskog	Datum	2024-11-11
Naturvärdesklass	3	Beskrivning	
Biotopvärde	Påtagligt	Hällmarkstallskog som delvis sluttar åt väster. Tallarna är hundra år och yngre. Skogsbruk förekommer; skogen ger inte intryck av att vara avverkad, men planterad och röjd. Förutom tall finns inslag av en, björk och gran. En ek på uppskattningsvis ca 200 år finns också. Gott om gamla enar visar att området har varit öppnare. I markskiktet växer bl.a. lingon, husmossa, väggmossa, islandslav och renlavar. Viss förekomst av hänglavar i träden. Det är glest med död ved men det finns kontinuitet. Lågorna utgörs främst av nyrötad ved och hårda vindfällan men gamla lågor förekommer sparsamt spridda. Strödda mossiga block förekommer också. Liknar naturtypen taiga men uppnår inte fullgod status på grund av antropogen påverkan samt avsaknad av riktigt gamla träd.	
Artvärde	Visst		
Natura 2000-naturtyp	Ej fullgod 9010 Västlig taiga		
Naturvårdsarter	Blåsippa, gammelgranslav, gullviva		
Motivering till klassning			
Biotopvärdet motiveras av att det förekommer flera kvalitativa strukturer som kontinuitet i död ved, ljusöppen slänt, klippor, block och god kalktillgång vilket gynnar flera naturvårdsintressanta växter och svampar. Artvärdet motiveras av tillgång till värdearter och viss artrikedom.			

2. Klapperstensfält (0,16 ha)

Figur 9. Tidigare svallstrand med runda block.

Naturtyp	Berg och sten	Inventerare	Alexandra Holmgren
Biotoptyp	Klapperstensfält	Datum	2024-11-11
Naturvärdesklass	4	Beskrivning Höjd med block och sten inne i kraftigt gallrad och likåldrig skog. Den toppas av ett litet område med klappersten. Längre ner i slutningen är blocken större och mossigare, täckta med bland annat en hel del fällmossa. Blåsippa växer på flera ställen. I övrigt växer bl.a. liljekonvalj och renlavar i markskiktet. Stort lövträdsinslag med asp, rönn, björk och ek. Ett par grova granar finns ängs kanten. Det finns en del död ved men främst av klenare slag.	
Biotopvärde	Visst		
Artvärde	Visst		
Natura 2000-naturtyp	Liknar 9010 E men uppnår inte fullgod status.		
Naturvårdsarter	Blåsippa, fällmossa, kransmossa		
Motivering till klassning		Liknar naturtypen 9010 västlig taiga E (kalmark/glest beskogad mark med mycket död ved efter störning) men uppnår inte fullgod status på grund av att området är så litet och omgivet av aktivt skogsbruk.	
Biotopvärdet motiveras av öppen stenmark med gott om hålrum, god ljustillgång, inslag av lövträd samt ett stort inslag av död ved, om än mest klen. Artvärdet motiveras av att artrikedomen inte är påfallande stor och naturvårdsarterna inte var särdeles många eller fanns i någon stor mängd.			

3. Bryn (0,8 ha)

Figur 10. Vy över brynet längs åkermarken.

Naturtyp	Naturlig gräsmark	Inventerare	Alexandra Holmgren
Biotoptyp	Glest bryn	Datum	2024-11-11
Naturvärdesklass	3	Beskrivning Bryn nedanför hållmarkstallskog i sluttning ner mot åkermark. Skiljs från åkermarken av ett dike som omfattas av generellt biotopskydd. Trädskiktet består främst av lövträd men har även inslag av tall, gran och en. Dikets inre slänt är hög och vänt mot väster. Slänten består i hög grad av naken jord och har inslag av kalk. Solbelysta jordblottor gynnar många insekter och den goda tillgången till kalk i jorden gynnar både kärlväxter och marksvampar.	
Biotopvärde	Påtagligt		
Artvärde	Visst		
Natura 2000-naturtyp	Ej fullgod 6270, 6210 eller 9070 utan lite av varje.		
Naturvårdsarter	Blåsippa, bockrot, brudbröd, gammelgranslav, gullviva, sotlav		
Motivering till klassning			
Biotopvärdet motiveras av flera kvalitativa strukturer som är sällsynta i landskapet. Brynmiljöer är värdefulla i sin variation som gynnar många arter och vissa arter i fler än ett livsstadium. Ljusöppen slänt, klippor och öppna jordytor som gynnar flera naturvårdsintressanta växter, insekter och fåglar. Marken är fläckvis kalkrik. Artvärdet motiveras av dikets artsammansättning som indikerar att det är ett refugium för betesgynnade arter.			

4. Bergshäll (0,02 ha)

Figur 11. Stenhäll i jordbruksmarken.

Naturtyp	Berg och sten	Inventerare	Alexandra Holmgren
Biototyp	Bergshäll	Datum	2024-11-11
Naturvärdesklass	3	Beskrivning	
Biotopvärde	Påtagligt	Naturvärdesbiotopen utgörs av en liten bergshäll i utkanten av åkermarken, nära Mogavägen, där ängs- och betesmarksväxter växer. Artrikedomen är stor. I små skrevor med jord växer torrängsväxter såsom kärleksört, mandelblom och tjärblomster. Det finns gott om mossor och lavar på de exponerade delarna av berget. Runt själva stenen växer ett parti med höga, stora gräs men det finns också lågvuxna partier med gamla betesmarksväxter som gulmåra och brudbröd. Längs dikeskanten växer gråfibbla.	
Artvärde	Påtagligt		
Natura 2000-naturtyp	8230 Hällmarkstorräng		
Naturvårdsarter	Brudbröd, gulmåra, mandelblom, tjärblomster, vårfingerört, ängshavre		
Motivering till klassning			
Biotopvärdet motiveras av en stor variation på liten yta, att det är en karg och solbelyst miljö där konkurrenssvaga växter får plats och kan hålla sig kvar samt små barjordsytor som gynnar insekter. Artvärdet motiveras av en stor mångfald av arter på och runt stenen, varav flera är signalarter som indikerar ängs- och betesmark.			

Källor

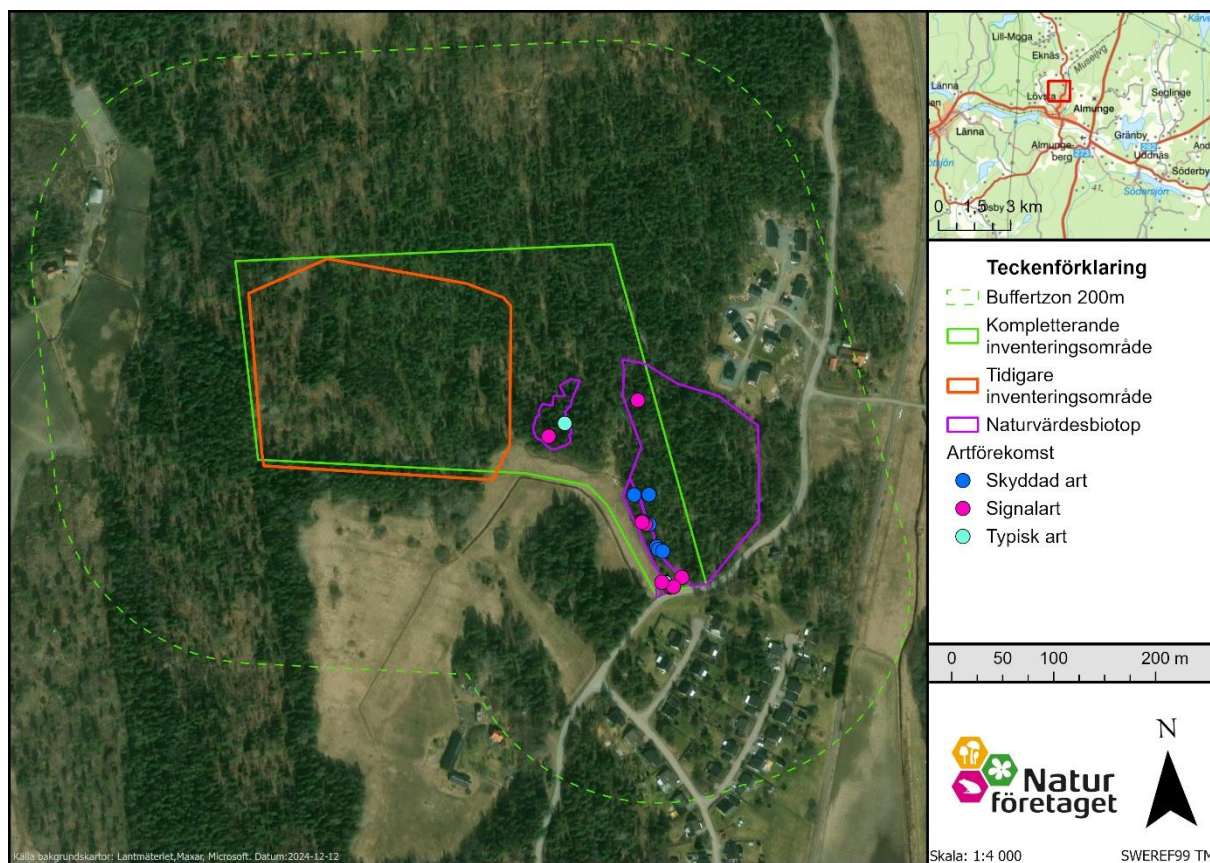
Litteratur

Artdatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. Artdatabanken, SLU, Uppsala.
Hallingbäck, T. (red.) 2013. Naturvårdsarter. Artdatabanken, SLU, Uppsala.
Jordbruksverket 2017. Ängs- och betesmarksinventeringen – Metodik för inventering från och med 2016. Jordbruksverket, Rapport 2017:9.
Naturvårdsverket 2012. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11.
Naturvårdsverket & Skogsstyrelsen 2022. Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens gemensamma tolkning av förändringarna i 4 § artskyddsförordningen om fridlysning av fåglar i samband med skogsbruk. PM. 2022-09-29.
Naturvårdsverket 2014. Beskrivning och vägledning för biotoper i bilaga 1 till förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.
Nitare, J. 2000. Signalarter – Indikatorer på skyddsvärd skog. Jönköping, Skogsstyrelsens förlag.
Nitare, J. 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen.
SIS 2023. Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald. Svensk standard SS 199000:2023.
SIS 2023. Naturvärdesinventering (NVI) - Teknisk specifikation. SIS/TS 199002:2023.

Databaser

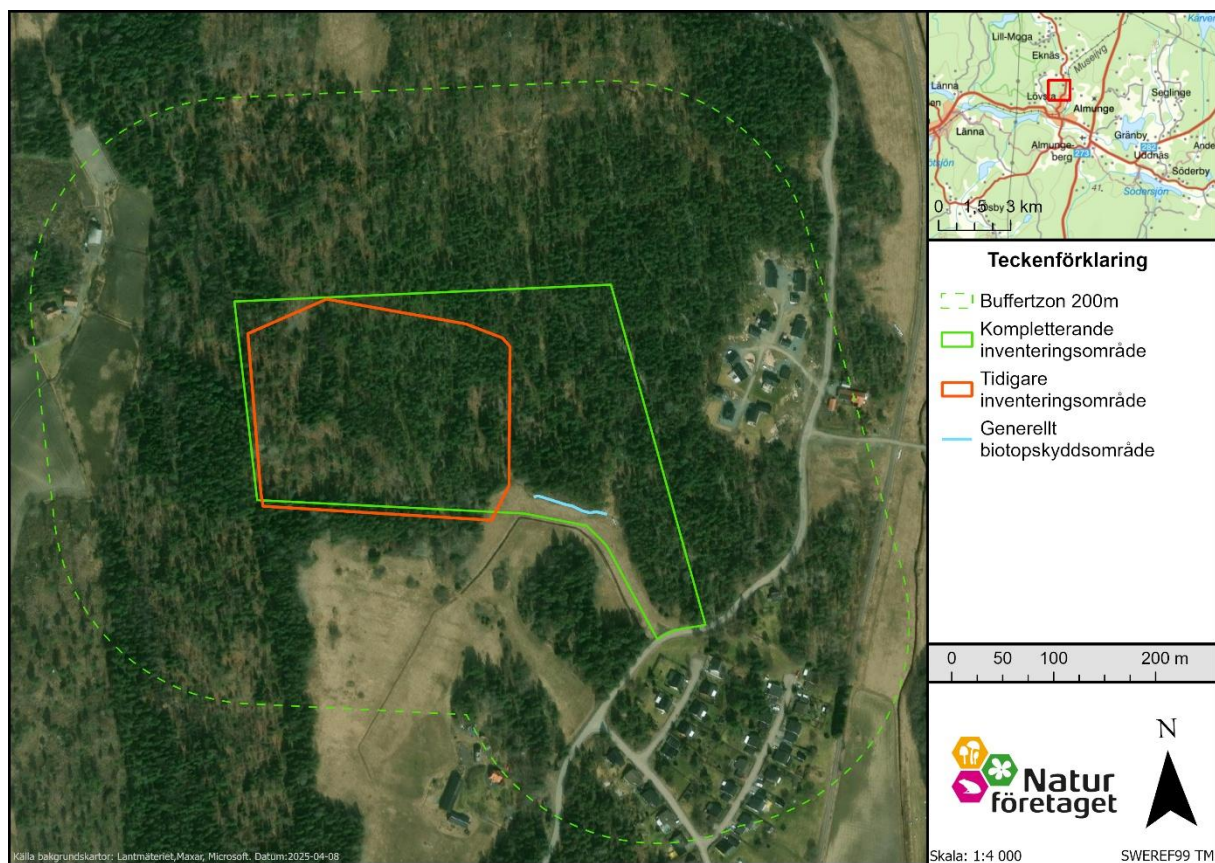
Artfakta. Uttag av fynd av naturvårdsarter har gjorts ur databaserna Artportalen, Biologg, Entomologiska samlingarna (NHRS) via GBIF, Fågeltaxeringen, iNaturalist, Kustfåglar i Bottniska viken, Miljödata MVM, Nationell ängs- och betesinventering (TUVA), Svensk Dagfjärilsövervakning och Virtuella herbariet. <https://fyndkartor.artfakta.se> (2024-12-03)
Artdatabanken. Uttag av skyddsklassade arter har gjorts ur databaserna Artportalen och Observationsdatabasen. <https://www.artdatabanken.se/var-verksamhet/fynddata/skyddsklassade-arter/> (2024-11-25)
Lantmäteriet. Geodataportalen. <https://www.geodata.se/geodataportalen> (2024-12-03)
Länsstyrelserna. Geodatakatalogen. <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/> (2024-12-03)
Naturvårdsverket. Metadatakatalogen. <https://metadatakatalogen.naturvardsverket.se/metadatakatalogen/> (2024-12-03)
Skogsstyrelsen. <https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/geodatatjanster/> (2024-12-03)
ArtDatabanken. www.artfakta.artdatabanken.se (2024-11-15)
Lantmäteriet. Historiska Kartor och Akter (lantmateriet.se)
Miljödataportalen, Naturvårdsverket. Miljödataportalen (naturvardsverket.se)
Naturvårdsverket. Skyddad natur. <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/> (2024-12-03)
Skogsstyrelsen. Skogens Pärlor. Skogsstyrelsen - Skogens pärlor (2024-12-02)
VISS, Vatteninformationssystem Sverige. <https://viss.lansstyrelsen.se> (2024-12-03)

Bilaga 1. Karta över artfynd

Figur 1. Kartbild över fynden av naturvårdsarter som gjordes under inventeringen, kategoriserade efter typ av naturvårdsart. Här syns även naturvärdesobjekt enligt samma nummerordning som i områdesbeskrivningen.

Bilaga 2. Karta över generellt biotopskydd

Figur 1. Kartbild över biotop som omfattas av generellt biotopskydd.

